

PARTİLEŞME SÜRECİNE GENEL BİR BAKIŞ

A. H. Yalaz

Birkaç gruptan oluşan Türkiye komünist hareketinin partileşme sürecini yaşadığı tarihsel koşullarda, genel olarak partileşme sürecini, bu sürecin sorunlarını ve komünist hareketin görevlerini açıklamak yaşamsal bir öneme sahiptir. Bu yazı özel olarak Türkiye proletaryasının partileşme sürecini ve Türkiye komünist hareketinin görevlerini konu almayacaktır. Başka yazıların konusu olacaktır bu.

Yazıda açıklanan düşünceler, "Parti Sorunu ve Hareketimizin Görevleri" başlıklı 14 Nisan 1981 tarihli yazıyla, partileşme sorununu TKP/ML Hareketi içinde tartışma gündemine getirdiğimden bu yana savuna geldiğim birçok düşüncenin geliştirilmesinin yanı sıra, birçok düşüncenin de özeleştirisi niteliğini taşımaktadır. Partileşme süreci üzerine düşüncelerim, her şey gibi, diyalektiğe uygun olarak değişti, gelişti, olgunlaştı. Bu yazıda açıklanan düşüncelerin çoğuna 1982 yılının son aylarında ulaştım. 31 Mart 1985 tarihine kadar TKP/ML Hareketi'nin bir üyesi olmam ve ideolojik mücadelenin örgüt içinde, örgütün resmen belirlenmiş kurallarına göre yürütülüyor ve yürütülecek olması, kaçınılmaz olarak, komünistlerin, proletaryanın, ileri işçilerin ve komünizme sempati duyan devrimci aydınların karşısına doğrudan doğruya çıkmamı engelliyordu. Artık böyle bir durum söz konusu değildir. Düşüncelerimin komünistler, komünizm sempatisini işçi ve aydın devrimciler tarafından dar grup çıkarlarının baskılarından kurtulmuş beyinlerle titizlikle incelenmesi dileğimdir.

Komünist kimdir?

"Bir kişinin ya da bir örgütün komünist bir ideolojik ve politik karaktere sahip olabilmesi için tek bir ölçüt vardır: teoride ve pratikte proletarya diktatörlüğünün savunulması. Eğer sosyalizmin kurulması ve sınıfsız topluma ulaşılması için proletaryanın egemen sınıf olarak örgütlenmesi, toplumu ve politikayı yönetmesi kabul edilmiyorsa komünist olunamaz. (1982 Aralığından beri bu görüşü savunuyorum.) Lenin, Marksist, sınıf mücadelesini proletarya diktatörlüğünün kabulüne kadar genişleten kişidir, derken bunu anlatıyordu. Proletarya diktatörlüğünün gerçekten kabul ediliyor olduğunun anlaşılması için, yalnızca teorik kabul edile yetinmek olmaz. Politikada kişiler kendileri için ne **dediklerine** bakarak değerlendirilemezler. Asıl ve önemli olan eylemin içeriğidir. Kişileri ve kuruluşları (örgütleri) eylemlerine bakarak değerlendirmek gerekir. Herhangi biri kalkar da "Ben proletaryanın egemen politik güç olarak örgütlenmesini benimsiyorum" derse, ama eyleminde (pratikte), yani propagandasında, ajitasyonunda ve örgütlenme çalışmasında söylediklerine uygun davranmıyorsa o bir komünist değildir; iyi niyetli olabilir ama bir sahtekardır. Kendini ve başkalarını aldatan bir sahtekar.

"Kimin komünist olup, kimin olmadığını anlamak için yukarıdakinden başka ölçüt aramaya çalışmak, klişeler, formüller uydurmaya çalışmaktır... Komünist hareketin yaşamında gruplar dönemi ve parti dönemi gibi iki dönemin olduğu doğrudur. Doğru olmayan, komünistliği belirlemede bu iki dönemde farklı ölçütler bulmaya çalışmaktır. İster gruplar döneminde olsun, ister parti döneminde, komünistliği belirlemede yukarıda açıkladığım ölçüt geçerlidir. Gelişim sürecinde, komünist hareketin, ülkelerin özgül koşullarına göre değişiklik gösteren farklı özelliklere sahip olması, komünistliğin ölçütünün de farklı olduğu anlamına gelmez...

“Bir komünist kişi ya da kuruluş (örgüt), politikasının odağına proletaryayı koyar. Onun asıl tarihsel görevi, proletaryanın ekonomik, toplumsal, politik ve kültürel kurtuluşu için çalışmaktır. Her şeye, her olguya, olaya, gelişmeye proletaryanın sınıf çıkarları açısından bakar. Onun bakışı bir sınıf bakışıdır ve bu da proletaryanın sınıf bakış açısından başka bir şey olamaz.

Ama politik ufku proletaryanın asgari çıkarlarıyla sınırlanmış biri komünist değildir. Asıl olan proletaryanın azami hedef ve amaçlarını savunmaktır ki, bu da proletaryanın azami programının savunulması demektir. Bu programın savunulması demek, her şeyden önce, proletarya diktatörlüğü uğruna çalışmak demektir. Proletaryanın programının asgari ve azami kısımlardan oluştuğu ülkelerde, yalnızca asgari programı savunmakla, onu propaganda etmekle, onun gerçekleşmesi için çalışmakla komünist olunamaz. Proletaryanın asgari programı, devrimci demokrasinin azami programıdır, dolayısıyla onunla yetinmek olmaz.

“Komünist kimdir? sorusuna verilecek yukarıdaki doğru yanıt, gerek ulusal, gerekse uluslararası alanda hangi partilerin, örgütlerin, kişilerin komünist olup, kimlerin olmadığını, eylemleri biliniyorsa, kolaylıkla belirlenmesini sağlar, karışıklıkları önler... ” (A. H. Yalaz, “Komünist Kimdir? Ve TKP/ML Hareketi'nin Politik Karakteri” başlıklı yazı, 21 Eylül 1984).

Komünist hareketin doğuşu ve evrimi

Bu sorun, her bir ülkenin somut tarihsel koşulları içinde somut olarak incelenmesi gereken bir sorundur. Burada, asıl olarak, bilimsel komünizmin henüz yeni girdiği ülkelerde evrensel geçerliliği olan ortaya çıkış yolu üzerinde duracağım. Kapitalist sistem koşullarında bilimsel komünizme ön gelen devrimci teoriler küçük-burjuva devrimci-demokratik teorilerdir, ya da kısaca devrimci demokrasidir. Devrimci demokrasi içinde, öncelikle devrimci aydınlar yeni bir teoriyle, bilimsel komünizm teorisiyle tanışırlar. Bu teori giderek etkisini yayar ve nihayet bir kısım insanlar devrimci demokrasinin kapitalist sistem dışına çıkmayan sınırlı devrimci karakterini kavrayıp komünizmi kabul ederler. Sonuç, devrimci demokrasinin içinden, onun aşılması yoluyla (kesin kopuş) komünist hareketin doğmasıdır. (O halde devrimci demokrasi komünist hareketin öncelidir, devrimci-demokratlar da komünistlerin.)

Komünist hareketin gelişme süreci genel olarak şu aşamalardan geçer:

- a) Devrimci burjuva demokrasiden kopuş;
- b) kopuş nedenlerini açıklama, örgütlenme;
- c) bilimsel komünist teoriyi geliştirme ve devrimci aydın tabaka arasında propaganda yoluyla yayma;
- d) ileri işçiler arasında komünizmin propagandası yoluyla onları bilimsel komünizm karşıtı teorilerin etkisinden kurtarma çalışmasına başlama;
- e) işçi sınıfı hareketi içinde kitle çalışmasına, kitle ajitasyonu çalışmasına geçiş; işçi sınıfının kapitalist burjuvaziye ve kolektif kapitalist olarak devlete karşı her günkü mücadelesine bilimsel komünizm düşünceleriyle müdahale etmek (asıl araç politik ajitasyon);
- f) işçi sınıfı hareketiyle **birleşmek**;
- g) işçi sınıfı hareketinin, ortaya çıkardığı proletaryanın öncüsünü, işçi sınıfının sınıf bilinçli kesimini ideolojik olarak kazanma (asıl araç propaganda çalışmasıdır), onu politik olarak örgütleme;

- h) partinin ideolojik birliğini sağlayacak programın, tüzüğün ve kadroların hazırlanmasının sonucu olarak partinin kurucu bir kongreyle resmen kurulması ve böylece örgütlü komünist hareketin doğuşundan başlayan partileşme sürecinin sona erdirilmesi; ı) sınıfı politik olarak eğitime ve örgütleme;
- i) sınıfa ve tüm emekçilere devrimde önderlik etmek; j) proletaryaya diktatörlüğü aracılığıyla politikayı yönetmek; ki böylece tarihsel (geçici) bir hareket olarak kendi varlık koşullarının ortadan kaldırılmasının koşullarını hazırlamak.

İşte, komünist hareketin doğuş, büyüme, gelişme ve kendini aşma süreçlerinin genel çizgileriyle bir özeti.

Proletaryaya partisi nedir?

Uzlaşmaz sınıf karşıtlıklarıyla bölünmüş bir toplumda, her sınıf öz ileri temsilcileri olmaksızın, bunların örgütlenmesi olmaksızın ekonomik, toplumsal, politik, kültürel, vb. çıkarlarını savunamaz, çıkarlarının gerçekleştirilmesinin koşullarını yaratamaz. Proletaryaya, ileri temsilcilerinin politik örgütlenmesi olmaksızın kendi öz çıkarlarını savunamaz, bağımsız politik bir güç olarak tarih sahnesine çıkamaz. Buradan şu sonuca varırız: Proletaryanın komünist politik örgütlenmesi, proletaryanın ileri temsilcilerinin politik örgütlenmesidir. Yani, proletaryanın komünist partisi, proletaryanın bir **parçası** olan, proletaryanın öncüsünün, sınıf bilinçli kesiminin politik örgütlenmesidir. Demek ki, komünist partisi nedir, diye sorulduğunda verilecek yanıt şudur: Proletaryanın komünist partisi, proletaryaya diktatörlüğü aracılığıyla komünist toplumun örgütlenmesi uğruna mücadele eden işçi sınıfının ileri temsilcilerinin eylem birliğidir. Proletaryanın en devrimci, en fedakâr, işçi sınıfı davasına en bağlı, en aktif, en yüksek politik bilinçle sahip üyelerinin, **en iyi temsilcilerinin**, Marksist-Leninist teori ile silahlanmış olarak politik örgütlenmeleridir. (Parti kavramının bu açıklaması, işçi sınıfı **kökenli** olmayanların da parti üyesi olabileceklerini reddetmez. Burada bir sınıf partisinden söz edildiğine göre, onu sınıfsal gerçeğe göre tanımlamak gerekir.)

Burada, proletaryanın komünist partisinin uluslararası işçi ve komünist hareketinin ortaya çıkardığı belli başlı özellikleri üzerinde duracak değilim. Amacım komünist partisinin kısa ve özlü bir tanımını vermek, komünist partisi kavramının anlaşılmasını, sağlamaktır. Bu, revizyonist parti kavramlarının ve parti düşüncesinin hafife alınmasının, yozlaştırılmasının geniş bir yaygınlık kazandığı tarihsel koşullarda daha bir gereklidir. Türkiye komünist hareketinin partileşme sürecini yaşadığı tarihsel koşullar parti kavramının içeriğini Marksist-Leninist teoriye göre açıklamanın önemini artırıyor.

Proletaryanın komünist partisi çeşitli biçimlerde tanımlanabilir; ama öz hepsinde de aynıdır.

Sınıf bilinçli öncü işçilerin en iyilerinin örgütlenmesi olan parti, proletaryanın sınıf olarak iradesini dile getiren politik örgütlenmesidir.

Parti, sınıfın en ileri tabakasının örgütlenmesidir.

Parti, aydınların en devrimci unsurlarını, en iyilerini de saflara katarak proletaryanın bağımsız politik örgütlenmesidir.

Lenin, parti üyelerini sınıf bilinçli militan proletaryanın temsilcileri olarak tanımlar. Bu tanımdan hareket edecek olursak parti, sınıf bilinçli devrimci proletaryanın politik örgütlenmesidir, deriz.

“ Komünist parti işçi sınıfının **öncülerinden**, yani işçi sınıfının **bilinçli**, öncü, peşinden büyük emekçi kitleleri kapitalizmi devirmek ve sosyalizmi kurmak için savaşa götürmeye yetenekli **kesiminden oluşur...** (Lenin)

Lenin, Komünist Enternasyonalin Ü. Kongresi'nde Komünist Partisinin Rolü Üzerine Konuşması'nda şöyle der:

"... Kapitalizm döneminde, işçi sınıfı politik partilerinin **en belirgin özelliği**, sınıflarının ancak çok küçük bir azınlığını içinde barındırabilmeleridir. Herhangi bir kapitalist toplumda, gerçekten sınıf bilincinde olan işçiler tüm işçilerin ancak azınlığını nasıl oluşturuyorsa, bir politik parti de bir sınıfın ancak **en bilinçli** azınlığından oluşabilir. Bu nedenle ancak sınıf bilincine sahip olan bu **en ileri** azınlığın geniş işçi kitlelerinin **öncülüğünü** yapabileceğini ve onları yönlendirebileceğini kabul etmek zorundayız. " (Üçüncü Enternasyonal Konuşmaları, s. 67) (a.b.ç)

Proletaryanın öncüsü kimdir?

Özlü bir tanımla sınıfsal çıkarların bilincine varılmasıdır. Biraz açalım bu tamını. Bir sınıfın (proletarya) üyesi olunduğunun, ve bu sınıfın kapitalist sınıfa karşı bir sınıf olduğunun ve öz sınıf çıkarlarının gerçekleştirilmesinin kapitalist sınıfa ve onun temsilcisi kapitalist devlete karşı devrimci sınıf mücadelesinden geçtiğinin kavranılmasıdır sınıf bilinci. İşte, bu bilince ulaşan işçi, sınıf bilinçli işçidir.

Proletaryanın öncüsü, proletaryanın politik bakımdan duyarlı, politik bakımdan aktif, bilinci ekonomik bilinç sınırlarını aşmış üyelerinden oluşur. Sınıfın iradesini temsil eden bu kesim, proletaryanın entelektüel bakımdan gelişmiş kesimidir. Proletaryanın öncüsü, proletaryanın aydın kesimi olarak da tanımlanabilir.

Sınıf bilinçli işçi, ileri işçi, öncü işçi, vb. kavramlar aynı özü dile getirirler.

Partileşme süreci ve görevler

Proletarya partisi proletaryanın ileri sınıf temsilcilerinin politik örgütlenmesi olduğuna göre, partileşme süreci, de bu ileri temsilcilerin parti olarak örgütlenmeleri sürecidir. Partileşme sürecinin içeriğini proletaryanın sınıf bilinçli kesiminin parti olarak örgütlenmesi olarak tanımlayabiliriz. Bu süreç, sınıf bilinçli proletaryanın komünizme ideolojik olarak kazanılmasıyla tarihsel olarak sona erer. Tarihsel bir süreci ancak tarihsel olaylar ve olgular sona erdirir.

Bunları açıklayalım.

Partileşme süreci, program, strateji ve taktik sorunların çözüme kavuşturulduğu bir süreçtir. Partileşme süreci, ileri işçiler arasında egemen olan ideolojilerle hesaplaşmanın yapıldığı ve böylece parti kadrolarının oluşturulduğu bir süreçtir.

Partileşme süreci, proletaryanın ileri temsilcilerinin fabrika ve işyeri hücreleri, komiteleri, vb. dar anlamda örgütlerde örgütlenmeleri yoluyla partinin adım adım kurulduğu bir süreçtir. Partileşme süreci, Marksizm-Leninizm biliminin (bilimsel komünizmin) işçi sınıfı hareketiyle birleştiği ve böylece komünist işçi hareketinin oluştuğu bir süreçtir.

Partileşme süreci, komünist işçi ve aydın devrimcilerden profesyonel çekirdeğin, istikrarlı, bir önderler örgütünün yaratıldığı bir süreçtir. Partileşme sürecinde temel görev, proletaryanın komünist devrimci partisinin kurulmasıdır. Bu süreçte görevlerden biri, içinde bulunulan somut koşullara göre, diğer görevlerin başarıyla yerine getirilmesini kolaylaştıran, yolu açan kavranacak halka olur.

Partileşme sürecinde başlıca görevler şunlardır:

Program, strateji ve taktik sorunlarda komünistler arasında düşünce açıklığı sağlamak;
Marksist-Leninist teorinin politik kitle ajitasyonu pratik çalışmasıyla işçi sınıfı hareketiyle birleşmesini, maddi bir güce dönüşmesini, bir başka deyişle komünist işçi hareketinin doğmasını sağlamak;

İleri işçiler arasında egemen olan teorilerle propaganda pratik çalışmasıyla hesaplaşmak yoluyla ileri işçileri komünizme kazanmak;

Parti çalışmasının sürekliliğini sağlayacak profesyonel devrimci bir çekirdek yaratmak. Bu çekirdek asgari teorik bilgiye, politik deneyime ve siyasi polise karşı, mücadele etme yeteneğine ve deneyimine sahip olan komünistlerden oluşacaktır. Bu istikrarlı önderler örgütü olmaksızın parti çalışmasının sürekliliğinin sağlanamamasının yanı sıra verimli bir parti çalışması da sağlanamaz;

Bu profesyonel devrimci çekirdeği kuşatan üyelerin dar anlamda örgütlerde örgütlenmeleri yoluyla partiyi adım adım kurmak;

Parti programı hazırlamak;

Parti tüzüğü hazırlamak;

Kurucu kongre toplayarak partiyi resmen kurmak.

Partileşme süreci komünist hareketin gruplar dönemidir

Komünist hareketin yaşamında iki dönem vardır: a) gruplar donemi; b) parti donemi.

Partileşme süreci komünist hareketin gruplar dönemidir. Bu ilk dönem, proletarya diktatörlüğü ilkesini kabul eden ve bu ilkenin gerçekleşmesi için çalışan gruplardan oluşan örgütlü komünist hareketin ortaya çıktığı dönemdir.

Partileşme sürecini gruplar dönemi kılan etkenler nelerdir?

Bir ülkeye Marksizm yeni girmeye başladığı sıralarda devrimci aydınlar ve ileri işçiler, özellikle birinciler, **çeşitli yollardan** küçük-burjuva sosyalizminden, vb. kopup komünist olurlar.

Devrimci-demokrasinin değişik örgütler tarafından temsil edilmesi. Böylece, komünistler, devrimci demokrasiden ideolojik ve politik kopuşu ayrı ayrı örgütler içinde gerçekleştirirler.

Sonuçta ortaya değişik komünist gruplar çıkar. (Yozlaşan bir komünist partiden de çeşitli

komünist gruplar doğabilir. Bu grupları ayıran temel sorunlara ilişkin görüş ayrılıkları

olabileceği gibi, gruplar birbirlerinden habersiz ve kopuk olabilirler. Ya da grup önderleri dar

grup çıkarlarını ön planda tutarak birleşik bir komünist hareketin oluşmasının önüne engeller dikebilirler. Ben burada genel olanı ele alıyorum.)

Marksist-Leninist teorinin kavranış düzeyi ve/veya bir örgütün ya da örgütlerin genel olgunluk düzeyi komünistlerin örgüt birliğini sağlayabilecek duruma ulaşmamıştır. Teorik ve politik olgunluk düzeyinin düşüklüğü ve grupların olgunluk düzeyleri arasındaki farklılıklar Marksizm-Leninizm'i anlama ve uygulamada büyük farklılıklar doğurabilir. Politikanın temel sorunlarında görüş ayrılıkları varsa birlik olanaksızdır.

Komünist grupların birliği önünde engel olmasalar bile, ikincil derecedeki görüş ayrılıkları nedeniyle grup yapıları korunabilir. Burada, grupların, özellikle de grup önderlerinin, bu tür görüş ayrılıklarının önemini abartarak yanlış değerlendirmeler yapmaları belirleyicidir. Yanlış değerlendirmeler (örneğin komünistlerin hatalı olarak komünist olarak değerlendirilmemeleri), yanlış anlamalar, önderlerin hataları, burjuva aydın bireyciliğinin grup yapılarını korumaya yönelik etkileri gibi nedenlerden dolayı grup yapıları korunur.

Komünistlerin birliği sorununa nasıl yaklaşılmalı?

Proletaryanın Marksist-Leninist partisinin kurulması mücadelesinde, komünist grupların **ilkeli** birliğinin sağlanması ileriye doğru atılmış dev bir adım olur. (Öyle olur ki, komünist grupların örgütsel birliği demek partinin kurulması, parti birliği demektir.) Vurguladığını gibi, komünist grupların birleşmeleri ilkeli olmak zorundadır. Programın, stratejinin ve taktiklerin temel sorunlarında, proletaryanın sınıf mücadelesinin temel sorunlarında görüş ayrılıkları olduğu sürece komünist grupların birleşmeleri ilkeli olmayacağı gibi, uzun ömürlü de olamaz. Örgüt demek düşünce birliği temelinde eylem birliği demek olduğuna göre, politikanın temel sorunlarında görüş ayrılıkları olduğu sürece örgüt birliği sağlamak olanaklı değildir. Lenin, programın ve taktiklerin temel sorunlarında görüş birliği sağlayamadığımız sürece gruplar dönemini yaşadığımızı kabul ettik, derken bunu anlatıyordu.

Komünistlerin birliği sorunu, komünist hareketin içinde bulunduğu somut koşulların materyalist incelenmesi temelinde ele alınmalıdır. Örgütsel birliğin akşamdan sabaha sağlanamayacağının bilincinde olan komünistler, komünist gruplar arası yakınlaşmayı, yoldaşça etkileşmeyi ve devrimci işbirliğini geliştirmek görevleriyle karşı karşıyadırlar.

Bir diğer nokta da şudur ki, komünist grupların her birleşmesi partinin kurulması sonucunu vermez. Komünist grupların birleşmesinin partinin kurulması sonucunu vermesi için, gruplardan oluşan komünist hareketin işçi sınıfı hareketine bağlanmış olmasının yanı sıra, proletaryanın sınıf bilinçli kesiminin komünizme kazanılmış olması gerekir. Olmazsa olmaz koşullardır bunlar. Zaten komünist hareket işçi sınıfı, hareketiyle birleşmemişse proletaryanın sınıf bilinçli kesimini kazanmak söz konusu olamaz. Çünkü birincisi ikincisine ön gelir.

İşçi sınıfının kendiliğinden hareketi nedir?

Kendiliğindenlik kavramı, dışarıdan herhangi bir karışma olmaksızın bir şeyin, bir sürecin, bir olgunun ortaya çıkması, büyümesi ve ilerlemesini dile getirir. İşçi sınıfı hareketine komünist bilinçle, propaganda, ajitasyon ve örgütlenme pratik çalışmasıyla müdahale edilmiyorsa, hareket. burjuva bilinç çerçevesinde kendiliğinden büyüyorsa, burada kendiliğinden bilincin (işçi sınıfının asıl olarak sendikalizm çerçevesinde kalan ekonomik bilinci) yol açtığı

kendiliğinden bir hareket var demektir. Özetle, işçi sınıfının, burjuva bilinciyle eylemde bulunması demek işçi sınıfının kendiliğinden hareketi demektir. Burada, kendiliğinden işçi sınıfı hareketinin yalnızca ekonomik hareketten (ekonomik mücadeleden), bir başka deyişle sendikal hareketten oluşmadığını, kendiliğinden politik hareketi de içerdiğini belirtmek isterim. Ancak, kendiliğinden işçi sınıfı hareketine damgasını vuran ekonomik haklar için mücadeledir.

İşçi sınıfı hareketi bilinçli bir hareket karakterini nasıl kazanır?

İşçi sınıfının kendiliğinden hareketi, işçi sınıfının burjuva bilinci çerçevesinde gelişen hareketi olduğuna göre, işçi sınıfının kendi öz ekonomik, toplumsal ve politik çıkarlarının bilincine varması temelinde gelişen hareketi, işçi sınıfının politik bilinçli hareketidir.

Ne zaman ki, işçi sınıfı hareketine Marksist-Leninist teoriyle müdahale edilir, hareketin öne bu teoriyle aydınlanır, işte o zaman komünist işçi hareketi yaratılmış demektir. Başka türlü söylenecek olursa, ne zaman ki, bilimsel komünizm ile işçi sınıfı hareketi ayrı ayrı yollardan yürümekten kurtulurlar ve birleşirler, işte o zaman kendiliğinden hareketin yanı sıra, işçi sınıfının kendi öz çıkarlarının bilincine varmış hareketi başlar. Bu, Marksist-Leninist teorinin kitleler tarafından kavranması sonucu maddi bir güce dönüşmesi demektir. Bu, komünist işçi hareketinin başlaması demektir.

Komünist işçi hareketinin ortaya çıkmasında belirleyici olan, politik ajitasyon çalışmasıyla bilimsel komünizm düşüncelerinin işçi sınıfı hareketi içine, komünist aydın devrimcilerin yardımıyla, işçi sınıfının ileri temsilcileri aracılığıyla sokulmasıdır. Böylece, yaşamını işçi sınıfı hareketinden kopuk olarak sürdüren komünist hareket, işçi sınıfı hareketi içinde **kitlesel** bir politik eğilim olacak, yani işçi sınıfı hareketiyle kopukluğu ortadan kaldıracaktır. (Komünist hareket yaşamını işçi sınıfı hareketi içinde sürdürmesine karşın kitlesel etkisi olan politik bir eğilim olmayabilir. Burada komünist **işçi** hareketinin ortaya çıkışı üzerinde durduğumdan bu konu üzerinde durmuyorum.) Böylece, komünist hareketle işçi sınıfı hareketinin birbirlerinden kopuk olarak yan yana yürüdükleri dönem sona erecek ve işçi sınıfı hareketi bilinçli bir karakter kazanırken. Marksizm-Leninizm de maddi bir güce dönüşecektir. Ve yine böylece, komünist hareketin partileşme sürecinde devasa bir aşama geride bırakılmış, devasa bir görev yerine getirilmiş olacaktır. Komünist hareket işçi sınıfı hareketi ile birleşmediği, yani komünist bir işçi hareketi oluşmadığı sürece, proletaryanın komünist partisinin kurulması **olanaksızdır**.

Proletaryanın bağımsız politik güç haline gelmesi ne demektir?

İşçi sınıfı hareketinin burjuva bilinçle kendiliğindenliği, işçi sınıfının henüz kendinde-sınıf olduğunu, kendisi için bir sınıf haline gelmediğini gösterir. İşçi sınıfının politikası onun burjuva politikasıdır. İşçi sınıfı ve işçi sınıfı hareketi ideolojik ve politik olarak burjuvaziye bağımlıdır. Öyleyse, ne zaman ki işçi sınıfı hareketi bilinçli bir hareket, kendi OZ çıkarlarının bilincinde bir hareket durumuna gelir, o zaman işçi sınıfının ideolojik ve politik olarak bağımsız bir güç haline geldiğini söylemek olanaklı olur. Başka sözcüklerle anlatılacak olursa, bilimsel komünizm işçi sınıfı hareketine bağlandığı, kitlesel politik bir eğilim durumuna geldiği, yani maddi bir güç haline geldiği zaman, **komünist işçi hareketi** olduğu zaman proletaryanın ideolojik ve politik olarak bağımsız bir güç haline geldiği söylenir. Bir bütün olarak sınıfın kendisi için bir sınıf haline geldiği anlamında alınmamak koşuluyla, proletarya bağımsız politik bir güç olarak sınıf mücadelesi arenasına, politika sahnesine çıkmıştır.

Partinin kurulmuş olması ve işçi sınıfı hareketini (ekonomik ve politik) yönetiyor olması biçiminde anlaşılabilir politik bağımsızlık gösterme sorunu. Proletarya, kendi öz sınıfsal özelemlerini karşılayacak istemlerle politika sahnesinde yer alıyorsa, bağımsız politik bir güç haline gelmiş demektir. Bu arada belirtmeliyim ki, işçi sınıfının politik bağımsızlık göstermesi için komünistlerin önderliği mutlak değildir. Böylesi bir önderlik olmadan da işçi sınıfı kendi istemleri doğrultusunda politik bir hareket yaratabilir. Ancak, komünist bilinçle öne aydınlanmamış politik hareket uzun ömürlü olamayacağı gibi, genel bir kural olarak kapitalist sistem çerçevesini de aşamaz.

Gerçekler, özellikle Kruşçevci modern revizyonist ihanetten sonra, parti düşüncesinin hafife alındığını gösteriyor

Marksist-Leninist teorinin proletarya partisi hakkındaki temel düşüncesi, onun proletaryanın bilinçli öncü müfrezesi olması gerektiğidir. Partinin bilinçli öncü müfreze rolünü oynayabilmesi için, onun, proletaryanın en devrimci, en fedakar, davaya en bağlı, en aktif, en yüksek politik bilinçle sahip üyelerinin, en iyi temsilcilerinin örgütlenmesi olmak gerekir. Bir kuruluşun gerçekten parti olup olmadığını anlamak için bu koşulun yerine getirilip getirilmediğine bakmak gerekir.

Kruşçevci modern revizyonist ihanetin uluslararası komünist ve işçi hareketinde yol açtığı tahribat muazzam oldu. Bu durum, diğer şeylerin yanı sıra, parti düşüncesinin de gerekli titizliği görmemesinde, hatta parti düşüncesinin hafife alınıp yozlaştırılmasında büyük bir rol oynadı. Bu yalnızca teorik düzeyin düşmesinden dolayı böyle değildir. Yozlaşan partilerin yerine yenilerinin kurulması sorunu, gerçeklerin gösterdiği gibi, doğru anlaşılmadı. Komünist hareketin yaralarını sarma ve büyüme sorunları yanlış ele alındı. Yağmur sonrası topraktan fıskıran mantarlar örneği birçok "parti" kuruldu, kuruluyor. Birçok komünist grup parti oldukları görüşüyle ortaya çıktılar, çıkıyorlar. Uluslararası komünist hareketin yakın tarihinin gösterdiği gibi, parti düşüncesi yozlaştırıldı.

Partileşme aşamasına ulaşamamış komünist hareketlerin parti olarak ortaya çıkmalarında, Kruşçevci ihanetin yol açtığı dev boyutlardaki boşluğun doldurulması için hatalı olarak teşvik edilmelerinin etkisi büyük oldu. Maocu revizyonizm, Kruşçevci ihanetin yol açtığı durumdan. kendi çıkarları doğrultusunda yararlanmak için kendine yakın, hatta bağlı küçük küçük sözde partilerin kurulması için çalıştı. Çin revizyonizmine göre, onlar Çin revizyonizminin birer ideolojik ve politik etki yaratma araçlarıydılar. (Burada, Çin Komünist Partisi'ni 1920'li yılların sonlarından itibaren komünist olarak değerlendirmedigimi açıklamak ve herhangi bir yanlış anlamayı önlemek isterim.) Uluslararası komünist hareket içinde yer almayan ÇKP' yi bir yana bırakalım.

Nesnel olguların da kanıtladığı gibi, uluslararası komünist hareket içinde de komünistler, parti kurulacak olgunluğa ulaşılmadığı halde parti kurmaları için hatalı olarak teşvik edildiler. Bu durum parti düşüncesinin kavranmasını olumsuz yönde etkiledi, partileşme sürecini yaşayan komünist grupların partiye giden yolda gerçekleştirmeleri gereken görevlerin bilincine varmalarını engelleyici bir rol oynadı. Partinin kuruluşu sorunu, bazı dar anlamda örgütleri oluşturacak bir miktar kadronun elde edilmesi, program ve tüzüğün. hazırlanması ve nihayet kurucu bir kongrenin toplanması olarak ele alındı. İşçi sınıfı hareketi ile birleşmek, bu hareket içinde kitlesel bir etki yaratmış olmak bir yana, işçi sınıfı hareketi içinde ciddiye alınabilecek bağlara sahip olmayan komünist gruplar parti kurduklarını ilan ettiler.

Vurgulamak isterim ki, proletarya hareketiyle birleşmeden, proletaryanın sınıf bilinçli kesimini komünizme kazanmadan, proletaryanın en sınıf bilinçli üyelerinden kadrolar oluşturmadan proletarya partisi kurulamaz. Eğer, parti sınıfsal bileşimiyle de proleter olacaksa, hiçbir itiraz kabul etmez bu. Ne kadar çok kadroya sahip olunursa olunsun, eğer bu kadroların esası ya da çoğunluğu proletaryanın ileri temsilcileri arasından gelmiyorsa, ulaşılan teorik olgunluk düzeyinden bağımsız olarak, henüz parti kurma aşamasına ulaşılamamış demektir.

Kendilerini parti olarak ilan eden birçok komünist grubun, kendi gerçeklerinin bilincine varması gerektiği ortada. Marksist-Leninist parti teorisi kavranmadan bu görevin yerine getirilemeyeceği söz götürmez. Bu satırların yazarı bu konuda üzerine düşen görevi en iyi bir şekilde yerine getirmeye çalışacaktır.

2 Mayıs 1985